

POSUDEK

k rigorózní práci na UK, FF, Ústavu Blízkého východu a Afriky

Autor: Mgr. JAN ZÁHOŘÍK
Téma: BEDŽOVÉ – DĚJINY, SPOLEČNOST A KULTURA
Rok: 2006
Rozsah: 157 s.

Předložená rigorózní práce je výsledkem autorova pečlivého studia a přináší kvalitní přehled o historii národa Bedža. Bedžové jsou součástí velké jazykové rodiny Kušitů, která sahá od jihovýchodního Egypta po severní Tanzanii. Kušitové bývají členěni do čtyř jazykově podobných skupin a národ Bedža je řazen k severní z nich. Bedžové obývají území Súdánu, severozápadní Eritreje a jihovýchodní části Egypta. Podle údaje z roku 1996 představují více jak 2 a půl milionu obyvatel. Nejvýznamněji jsou zastoupeni v Súdánu, kde žijí na pobřeží Rudého moře a tvoří 6 % celkového počtu obyvatel. Podle dostupných pramenů dávají od antiky až po dnešní dobu přednost nomádkému způsobu života, ovšem v současné době se postupně usazují trvale, např. v Port Súdánu. Zajímavým faktem je, že ačkoli jsou původně nomády, od nejstarších dob obývají stále stejná území, která mimo jiné postihla také italská a britská kolonizace. Bedžové jsou v Súdánu politicky i vojensky aktivní silou, mají svou vlastní politickou stranu Bedja National Congress a bojují především o autonomii bedžských oblastí ve východním Súdánu.

Autor vhodným způsobem rozčlenil téma do šesti kapitol. Úvodní část dobře postihuje dostupné prameny, jak písemné, archeologické i ty, které vycházejí z lidové slovesnosti. Druhá kapitola mapuje původ a prehistorii Bedžů. Zabývá se mimo jiné problémy, které přináší snaha o přesnou identifikaci národa, komplikovaná především nejasnou terminologií i různými historickými skutečnostmi, které měly vliv na interpretaci historických faktů. Ve třetí kapitole rozvíjí autor pohled na základní dějinné reálie a sleduje vliv importovaných náboženských systémů, jakými jsou pro danou oblast křesťanství a islám, na historii národa Bedža. Dává dohromady zajímavou mozaiku složenou z mnoha různých pohledů středověkých učenců, cestovatelů a jiných badatelů, kteří se Bedži zabývali a přinesli o nich zprávy. Současnost Bedžů od roku 1821 podrobně postihuje čtvrtá kapitola, na kterou navazuje kapitola pátá o etnických, sociálních a ekonomických otázkách. V závěrečné kapitole je na základě prací mnoha zahraničních i českých jazykovědců provedena kvalitní analýza gramatiky jazyka Bedžů. Ocenit lze také účelnou bohatost

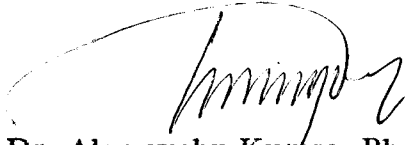
příloh, které přináší chronologický přehled známé historie Bedžů (4.tis. př. Kr. do roku 1999), chronologii Súdánu a Eritreje (1881-2000), dobře volené mapy a fotografie.

K obsahové a technické stránce nemám žádné zásadní připomínky, protože na základě četných konzultací s předkladatelem došlo k jejich úpravě.

Tato rigorózní práce je vyspělým kvalitním odborným dílem, který bude zcela jistě přínosem pro obor afrikanistika i oborů příbuzných. Při jejím zpracování vycházel autor z četných a dobře vybraných klasických i elektronických informačních zdrojů, z nichž mnohé vyhledal při svých studijních cestách do Německa.

Rigorózní práci doporučuji plně ke schválení.

V Praze, dne 17. ledna 2006

PhDr. Alemayehu Kumsa, Ph.D.
UK, FF, ÚBVA